

**Klarälvslaksen
kan den gjenoppbygges til fordums storhet?**

**Opprinnelig 5
ferskvannsstasjonære
laksestammer i
Väneren**

2 gjenværende

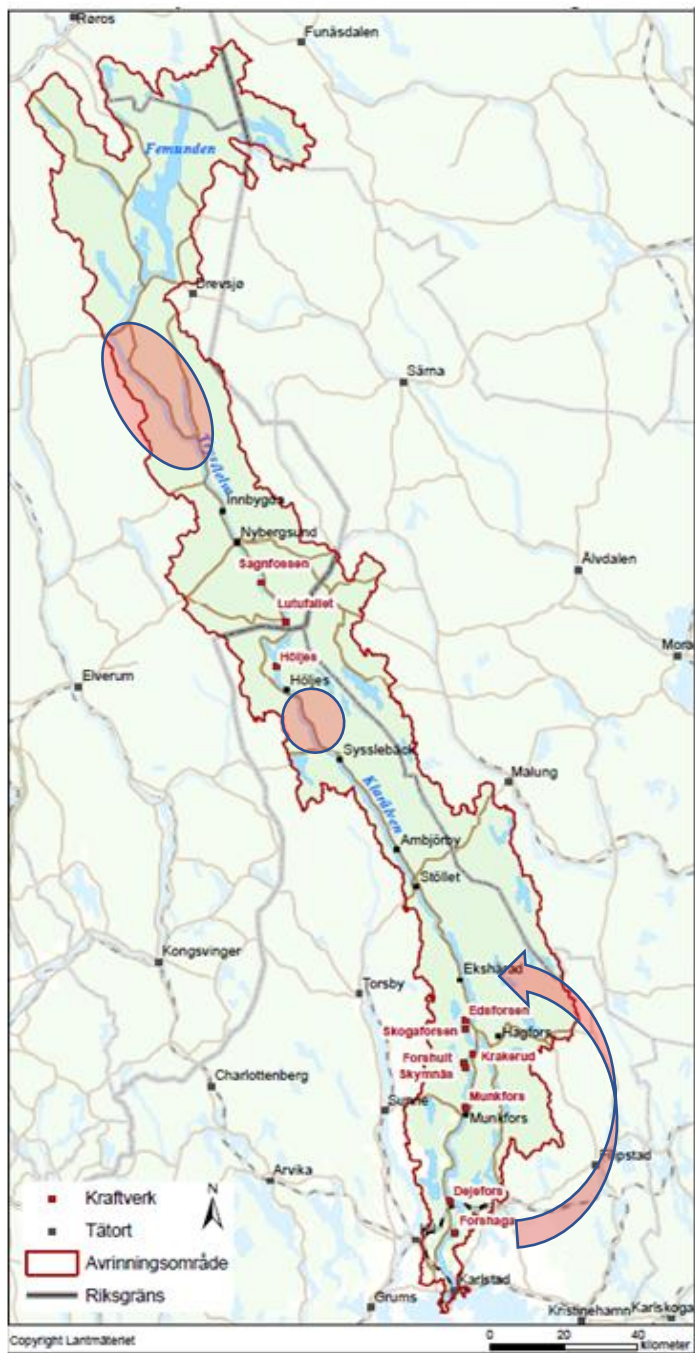
**Svært få ferskvanns-
stasjonære lakse-
stammer i Europa**

**2 i Norge, som begge
er småvokste**

Lakseførende strekning i
Klarälven/Trysilvassdraget
var opprinnelig ca 400 km

70 – 80 % av gyteområdene
lå opprinnelig på norsk side

Kraftverkene i vassdraget

- 11 kraftverk i vassdraget, 9 svenske og 2 norske
- Til tross for fisketrapper ble det dårlig oppgang.
- Opptransport med bil startet i 1931.
- Fanges i Forshaga (krv nr. 1). Kjøres opp forbi Edsforsen (krv nr. 8) Gjennomsnittlig 700 laks og 100 storaure årlig
- Svømmer selv opp til gyteområdet

Höljes kraftverk

- Utbyggingen av Höljes krv ferdig 1964
- Opptransport av gytefisk til norsk side med bil
- Både laksunger og utgytt laks på veg ned fra norsk side døde.
- Opptransporten til Norsk side stanset i 1988. Etter det har det ikke vært laks på norsk side.
- Tiltak har etter hvert økt bestanden noe på Svensk side, men fortsatt svært lav.

Styrking og reetablering av klarälvslaks

Initiativ fra Miljøvernministrene i Sverige og Norge for å bevare Klarälvslaksen og reetablere den på norsk side

Det ble etablert to prosjekter

- Vänerlaksens frie gang - utredninger
- Två länder-en elv – tiltaksgjennomføring og videre utredning

Prosjektene har vært gjennomført og ledet av Länsstyrelsen og Statsforvalteren på bakgrunn av oppdrag fra departement og direktorat.

Styringsgruppe med representanter fra Miljødir, HAV, Länsstyrelsen, Statsforvalteren, Vannregionene og regulantene

Styrking av bestand på svensk side

Restaurering av fløtningsryddede strekninger

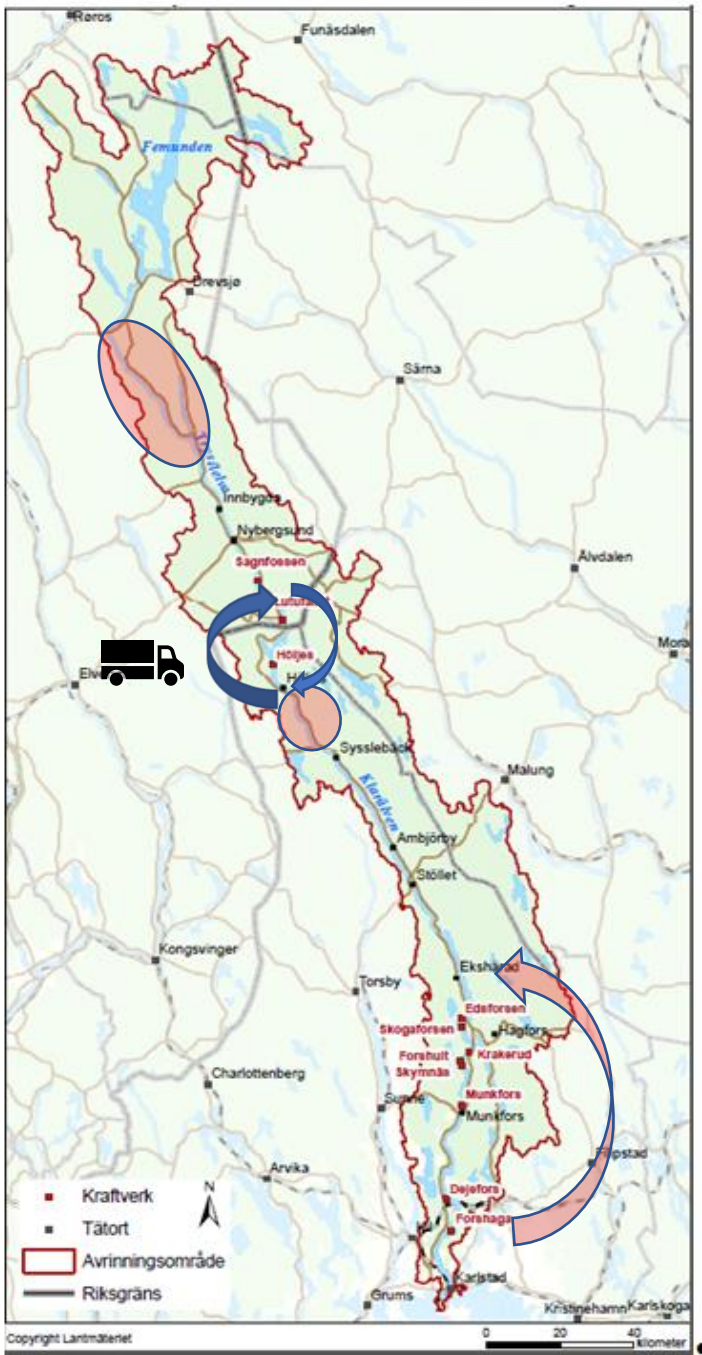
**Forbedre opp- og nedvandringmulighetene forbi kraftverkene
nedenfor Høljes – etter prosjektperioden**

Kultiveringen av klarälvs laks avvikles

Reetablering av klarälvslaksen på norsk side

Planen for reetablering på norsk side innebærer

- forbedring av opp- og nedvandring forbi Sagnfossen
- transport av fisk opp og ned forbi Høljes
- produksjon og utsetting av yngel

Behandling for eliminerings av Gyro før transport

- Saltbehandling:
Dagens regelverk krever 25 ‰ over 14 dager → laksen dør
NINA har utredet repetert behandling i 33 ‰ i 1 time
- Klorbehandling: Utreddes i samarbeid mellom NINA, NIVA og Veterinærinstituttet

Oppsamling av nedvandrende fisk ved Lutufallet

Genbank

Opphavsfisk (F0)
Fra elva (testet
smitte/genetikk)

Levende genbank
Familiegrupper

Planting av øyerogn
Direkte i elva

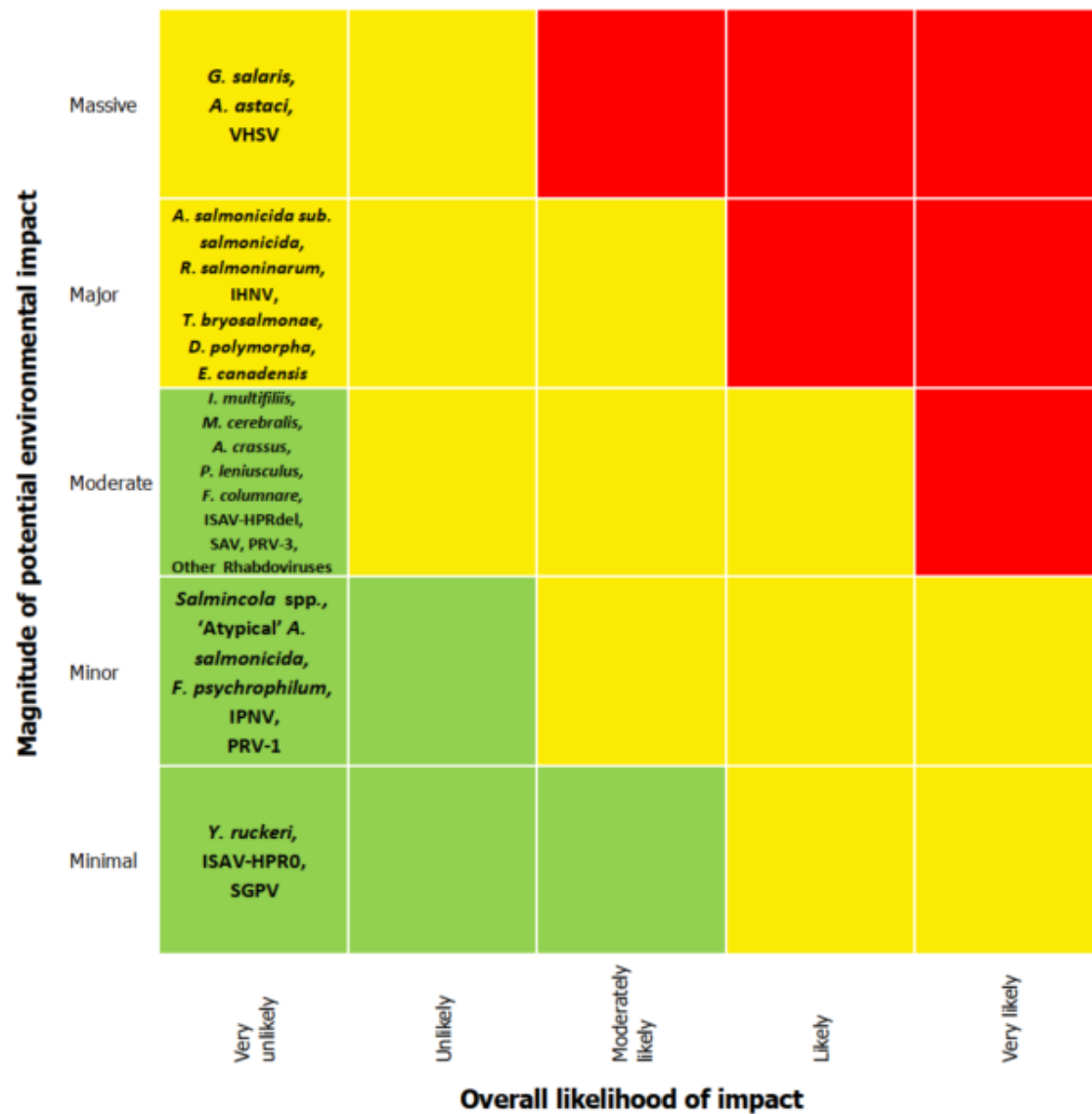
Lokalt klekkeri

**Utsetting av yngel og
smolt**

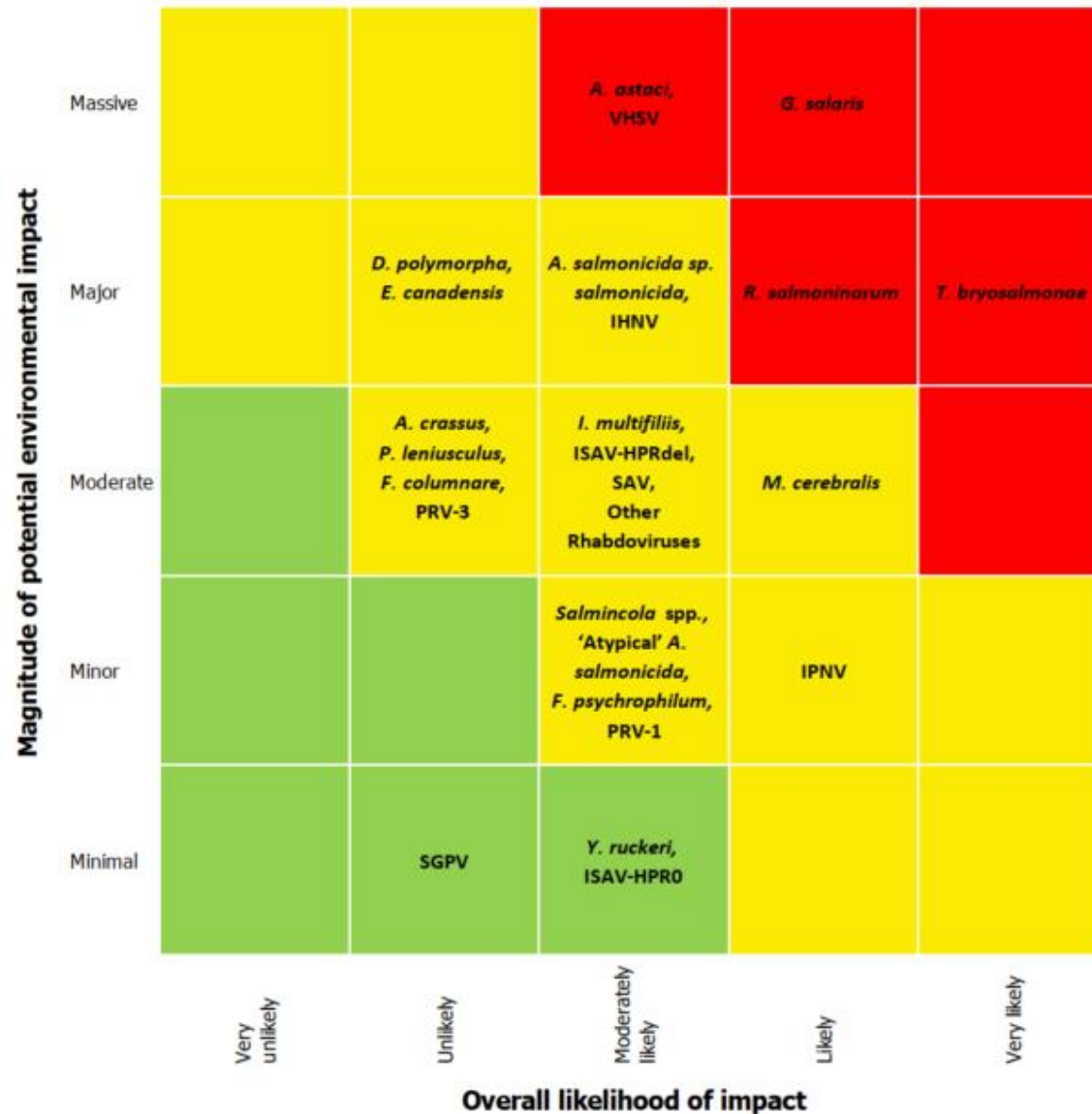
Innsamling over periode
tilsvarende et generasjonsforløp

All fisk individmerkes og
analyseres genetisk

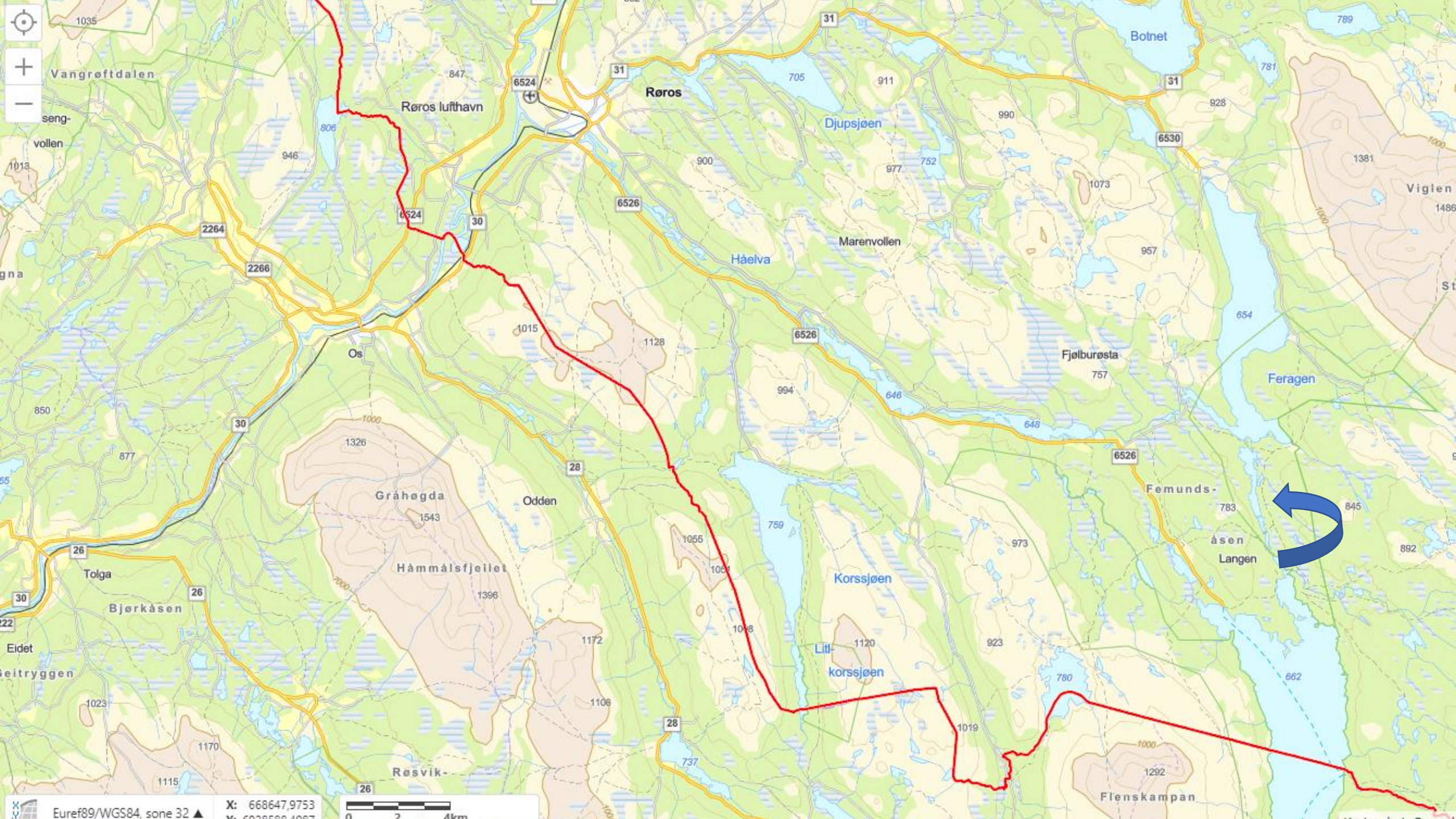
Fagsystem for akvatiske
genressurser brukes for å
analysere genetikk; krysninger
opphav og leveranser

Settefiskproduksjon via genbankanlegg

Opptransport av gytefisk

Euref89/WGS84, sone 32 ▲ X: 668647,9753
Y: 6928588,1087

Miljødirektoratets tilrådning

- **Ivareta klarälvslaksen ved å styrke bestanden på svensk side**
- **Utpeke Femund-Trysilelva som sterkt modifisert vannforekomst, slik at miljømålet kan nedgraderes til godt økologisk potensial**

Hva skjer videre?

- Sluttrapportering
- Departementet avgjør evt. videre arbeid